

Пол-Анри Спаак: европейски мечтател с талант да убеждава

Пол-Анри Спаак 1899 - 1972

Европейски държавник – дългата политическа кариера на белгиеца Пол-Анри Спаак напълно оправдава това определение.

През Първата световна война той е приет в белгийската армия, като скрива действителната си възраст, и впоследствие прекарва две години като германски военнопленник. През Втората световна война, вече като външен министър, Спаак напразно се опитва да запази неутралитета на Белгия. Заедно с правителството заминава в изгнание – най-напред в Париж, а след това в Лондон.

След освобождението на Белгия Пол-Анри Спаак заема поста както на външен министър, така и на министър-председател. Още през Втората световна война той е разработил планове за сливането на страните от Бенелюкс, а непосредствено след войната пропагандира обединението на Европа, като подкрепя Европейската общност за въглища и стомана и Европейската отбранителна общност.

За Спаак обединението на страните чрез обвързващи договорни задължения е най-ефективното средство за гарантиране на мира и стабилността. Той съумява да съдейства за постигането на тези цели като председател на първото пленарно заседание на ООН (1946 г.) и като генерален секретар на НАТО (1957-1961 г.).

Спаак играе водеща роля при определянето на съдържанието на Договора от Рим. На конференцията в Месина през 1955 г. шестте участващи правителства го определят за председател на работния комитет, подготвил Договора.

Политическа дейност в Белгия

Роден на 25 януари 1899 г. в Скарбек, Белгия, Пол-Анри Спаак израства в известно политически активно белгийско семейство. Дядо му Пол Янсон е изтъкнат член на либералната партия, докато майка му Мари Янсон е социалистка и е първата жена в Сената на Белгия. Чичо му Пол-Емил Янсон също участва в политиката като министър-председател на Белгия през втората половина на 30-те години на XX век.

Спаак служи в армията през Първата световна война, скривайки възрастта си. Той обаче скоро е пленен от германците и прекарва следващите две години във военнопленнически

лагер. След войната учи право. По това време той също така развива любов към спорта, като дори играе за белгийския отбор по тенис в турнира за купата „Дейвис“ през 1922 г.

След дипломирането си Спаак започва юридическа практика в Брюксел. През 1920 г. става член на Белгийската социалистическа работническа партия. Той бързо напредва в националната политика и през 1938 г. става министър-председател на Белгия. По време на Втората световна война Спаак е външен министър в белгийското правителство в изгнание в Лондон. Когато се връща в Брюксел през 1944 г., служи на страната си както

като външен министър, така и като министър-председател на следвоенните правителства. През 1945 г. Спаак получава международна известност след избирането си за председател на първото заседание на Общото събрание на ООН. През 1956 г. е избран от Съвета на Северноатлантическия съюз (НАТО) за негов генерален секретар.

Принос за Европа

Пол-Анри Спаак е известен като талантив оратор – той е човек, който умее да накара хората да слушат и има дарбата да убеждава. Тези качества, съчетани с вижданията му за европейското сътрудничество, го правят една от личностите с най-голям принос за проекта на европейската интеграция.

Създаването на Бенелюкс

Макар и след Втората световна война по-голямата част от Европа да е в развалини, Спаак вижда възможност тя отново да се възстанови като силен континент чрез икономическо и политическо сътрудничество. Войната формира у него ясното съзнание, че да се работи заедно за постигането на обща цел е значително по-продуктивно, отколкото да се воюва. Спаак е един от хората, които днес смятаме за бащи основатели на ЕС, защото той вижда потенциала на обединението на следвоенна Европа. Доказателство за това е създаването на Бенелюкс през 1944 г.

Докато Спаак работи в Лондон, в Европа войната следва разрушителния си ход. Но заедно с колегите си от Нидерландия и Люксембург той разработва съвършено нов и смел проект. През 1944 г. се ражда Бенелюкс – митническият съюз между Белгия, Нидерландия и Люксембург. Идеята е проста, но нереализирана дотогава. В границите на трите страни се гарантира свободно движение на пари, хора, услуги и стоки – вдъхновение за бъдещата европейска интеграция.

Конференцията в Месина

През 1955 г. на конференцията на европейските лидери в Месина Спаак е избран за председател на комитета (комитета „Спаак“), натоварен да изготви доклад за създаването на общ европейски пазар. На тази конференция трите държави от Бенелюкс предлагат подновяване на европейската

интеграция въз основа на общ пазар и интеграция на отраслите транспорт и атомна енергия. Докладът „Спаак“ е основата за междуправителствената конференция за създаването на Общия пазар и Евратом през 1956 г. и води до подписването на 25 март 1957 г. на Римските договори, с които през 1958 г. се създава Европейската икономическа общност. Пол-Анри Спаак подписва договора от името на Белгия.

През целия си политически живот Спаак винаги с голяма страст защитава важността на европейската интеграция и независимостта на Европейската комисия: „Европа на утрешния ден трябва да бъде наднационална Европа“, заявява той, за да отхвърли плана „Фуше“ на френския президент Дьо Гол през 1962 г., който се опитва да блокира както влизането на Великобритания в Европейските общности, така и да подкопае техните наднационални основи. Европейското единство, което Спаак си представя, е преди всичко икономическо. Белгийският държавник желае политическо обединение, но не само между страните от Общия пазар. Поради това той е против всякакви бъдещи действия преди интегрирането на Великобритания в Съюза. Спаак се оттегля от политиката през 1966 г. и умира в Брюксел през 1972 г.

Спаак подписва Европейски договор от името на Белгия през 1965 г.

Непоколебим европейец

Пол-Анри Спаак присъства в историческите книги като движеща сила на европейската интеграция. Той вярва в европейския проект още преди да е започнало каквото и да било икономическо и политическо сътрудничество. Спаак е непоколебим европейец и вижда далеч отвъд границите на собствената си държава.